

УДК 343.985

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2024-1-2>

Бондар Володимир Сергійович,

кандидат юридичних наук, доцент,
декан факультету підготовки фахівців для підрозділів поліції
Луганського ННІ імені Е. О. Дідоренка
Донецького державного університету внутрішніх справ,
вулиця Велика Перспективна, 1, Кропивницький, 25006, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1552-4555>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНО- ПРОТИПРАВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗЛОЧИННИХ СПІЛЬНОТ

У статті розглядаються особливості інформаційного забезпечення тактичних операцій у досудовому розслідуванні кримінально-протиправної діяльності злочинних спільнот. Виокремлено сукупність методологічних принципів створення автоматизованих інформаційних систем: а) єдність керівництва процесами формування, ведення та використання інформаційних ресурсів на основі єдиного міжвідомчого нормативно-правового акту загальнонаціонального значення; б) охоплення інформаційним ресурсом усіх сфер та галузей діяльності (інформація про трафік та контент, що міститься у відкритих базах даних та ресурсах); в) раціональне використання фактичних даних та відомостей у виявленні, розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень на основі цілісної системи знань про властивості об'єктів реєстрації; г) інтеграція обліків у єдине інформаційне поле, а полів – у єдиний інформаційний ресурс органів правопорядку державного та міждержавного значення для створення можливості проведення наскрізного пошуку; ґ) організація зв'язків різномірної інформації з можливістю переходу з одного об'єктового простору в інший з можливістю отримання так званого «досьє» на об'єкт реєстрації; д) інтеграція інформаційних систем органів правопорядку та автоматизованих інформаційних систем, які забезпечують завершальний етап ідентифікації об'єкта за запитуваною інформацією.

Обґрунтовано, що вирішення задач з аналізу та використання криміналістично значущої інформації під час досудового розслідування злочинів, учинених злочинними спільнотами передбачає: а) збирання та систематизацію інформацію про обставини вчинення конкретного діяння або їх серії одними й тими ж особами; б) використання вихідної інформації в сукупності з узагальненими відомостями, поданими в криміналістичній характеристиці розслідуваного виду кримінального правопорушення; в) ситуаційну оцінку результатів кожної проведеної слідчої (розшукової) дії, негласної слідчої (розшукової) дії, тактичної операції, оперативно-розшукової діяльності; г) вивчення відомостей про проведеної або здійснювану протидію розслідуванню, яка має на меті ускладнити або зробити неможливим досудове розслідування в цілому або вирішення окремих криміналістичних завдань зокрема.

Ключові слова: *аналіз, інформаційне забезпечення, інтегрований банк даних, колабораційна діяльність, об'єкти оперативного контролю.*

Bondar Volodymyr. Information security of tactical operations in the pre-judicial investigation of criminal and illegal activities of criminal communities

The article examines the peculiarities of information provision of tactical operations in the pre-trial investigation of criminal and illegal activities of criminal communities. A set of methodological principles for the creation of automated information systems is singled out: a) unity of management of the processes of formation, management and use of information resources on the basis of a single interdepartmental normative legal act of national significance; b) information resource coverage of all spheres and branches of activity (information about traffic and content contained in open databases and resources); c) rational use of factual data and information in the detection, disclosure and investigation of criminal offenses based on a comprehensive system of knowledge about the properties of registration objects; d) integration of records into a single information field, and fields into a single information resource of law enforcement bodies of state and international importance to create the possibility of end-to-end search; e) organization of connections of heterogeneous information with the possibility of transition from one object space to another with the possibility of obtaining the so-called "dossier" on the object of registration;

e) integration of information systems of law enforcement agencies and automated information systems that provide the final stage of identification of the object according to the requested information.

It is substantiated that solving the problems of analyzing and using forensically significant information during the pre-trial investigation of crimes committed by criminal communities involves: a) collecting and systematizing information about the circumstances of committing a specific act or a series of them by the same persons; b) use of source information in combination with generalized information provided in the forensic characteristics of the investigated type of criminal offense; c) situational assessment of the results of each conducted investigative (search) action, covert investigative (search) action, tactical operation, operative search activity; d) study of information about the conducted or implemented opposition to the investigation, which aims to complicate or make impossible the pre-trial investigation in general or the solution of individual forensic tasks in particular.

Key words: analysis, information support, integrated data bank, collaborative activity, objects of operational control.

Вступ. Обов'язковою умовою результативного проведення тактичних операцій у досудовому розслідуванні кримінально-протиправної діяльності злочинних спільнот є належне інформаційне забезпечення.

Значну роль у реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. № 850-р відіграє система інформаційного забезпечення, яка здійснює інформаційну підтримку проведення тактичних операцій під час досудового розслідування кримінальних проваджень за фактами злочинів, учинених злочинними спільнотами, надає багатоцільову статистичну, аналітичну та довідкову інформацію [1].

Останніми роками в Україні відбувається інтенсивне впровадження сучасних інформаційних технологій в діяльність органів правопорядку. Комп'ютеризовані системи успішно використовуються в боротьбі з організованою злочинністю, найбільш розповсюдженими видами якої, на слушну думку А. В. Мовчана та Т. І. Созанського є вимагання, шахрайство, привласнення коштів, незаконне виробництво та розповсюдження наркотиків, кіберзлочинність, торгівля людьми та незаконна міграція, відмивання злочинних доходів, злочини проти природних ресурсів [2, с. 49–56].

Надзвичайно збільшився потік інформації, що надходить на адресу спеціалізованих підрозділів, які здійснюють протидію організованим злочинності, зросла кількість оперативних документів, які потребують негайного прийняття рішення. Гранично зріс обсяг спеціалізованих обліків. Майже жодна з інформаційних систем не є повноцінною аналітич-

ною, адже не може надати повну, вичерпну та цілісну інформаційну картину, котра описує об'єкт або подію. Тому можна стверджувати, що створення кінцевого документа шляхом аналізу, зіставлення та об'єднання проміжних результатів, отриманих з різних інформаційних підсистем є можливим тільки в ручному режимі, унікальних навичок та високої кваліфікації співробітників, оскільки є продуктом суб'єктивного сприйняття, а спроби інтеграції різних інформаційних середовищ, у більшості випадків, приречені на невдачу. Основними перешкодами можуть стати відмінності форматів зберігання даних або самих даних, у яких зберігається інформація.

У цих умовах першочергового значення набуває активізація та удосконалення політики в сфері діяльності органів правопорядку щодо протидії кримінально-протиправній діяльності злочинних спільнот, що має на меті створення такої організаційної та інформаційно-технологічної інфраструктури, та умов її функціонування, які б забезпечували максимально ефективну інформаційно-аналітичну підтримку боротьби зі злочинністю та її профілактики. Результатом практичної реалізації такої роботи повинно стати формування єдиного інформаційно-правового середовища органів правопорядку щодо протидії організованим злочинності, створення ефективної системи інформаційно-аналітичного забезпечення органів правопорядку та забезпечення її постійного розвитку на базі сучасних досягнень науки і техніки.

Стан опрацювання проблематики. Проблемні питання інформаційного забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень взагалі та злочинів, учинених

організованими групами зокрема досліджено в працях учених – представників наук кримінально-правового циклу – С. Є. Абламського [3, с. 122–131], О. О. Бахуринської [4, с. 182–188], Д. В. Дабіжі, В. А. Журавля, О. М. Зайця, Ю. О. Задорожнього, В. П. Захарова, А. В. Іщенко, О. Є. Користіна [5, с. 109–114], Є. Д. Лук'янчикова, А. В. Мовчана, М. А. Погорецького, Б. Г. Розовського, Д. Б. Санакоєва [6, с. 213–220; 7, с. 213–220], Т. І. Созанського, О. Б. Фаріона [8, с. 223–241], В. Г. Хахановського, А. М. Черняка, В. М. Шевчука, В. Ю. Шепітька та інших науковців [9, с. 131–137; 10; 11, с. 49–53; 12, с. 320–324; 13, с. 388–391; 14, с. 65–71; 15]. Водночас чимало питань, пов'язаних із виявленням кримінально-протиправної діяльності злочинних спільнот, встановленням кримінальних, ділових та інших зв'язків фігурантів кримінальних проваджень даної категорії потребують подальших наукових розвідок.

Метою статті є розгляд наведених проблем та формулювання на підставі проведеного дослідження рекомендацій щодо оптимізації інформаційного забезпечення проведення тактичних операцій у досудовому розслідуванні кримінально-протиправної діяльності злочинних спільнот.

Виклад основного матеріалу. Інформаційне забезпечення проведення тактичних операцій у досудовому розслідуванні кримінально-протиправної діяльності злочинних спільнот представляє собою розгалужену складну систему, яка охоплює наступні напрями діяльності:

- аналіз зібраної органами правопорядку та Офісом Генерального прокурора статистичної інформації про стан, структуру та динаміку кримінальних правопорушень, скоєних злочинними спільнотами (ч. 4 ст. 255 Кримінального кодексу України – далі КК України);
- аналіз інформації про обставини, способи вчинення злочинів злочинними спільнотами;
- включення в процес аналізу та синтезу інформації, накопиченої в централізованих, статистичних, оперативних та інших обліках МВС України, а також інших органів правопорядку;

- використання відомостей, що містяться в базах даних, якими володіють інші державні органи та недержавні установи та організації (державна казначейська служба, банківські установи, пенсійний фонд, державна міграційна служба, бази даних обліку робочого часу співробітників, бази персоналізованого обліку доступу співробітника до інформаційних систем, бази даних систем відео нагляду за об'єктами, бази даних сеансів всіх видів послуг зв'язку, що надаються населенню, бази даних провайдерів, які здійснюють надання послуг Інтернет своїм користувачам та ін.);

- використання сучасних комунікацій для створення умов для логічного та технічного об'єднання різних інформаційних масивів при вирішенні обліково-реєстраційних задач.

Водночас, під час досудового розслідування злочинів, учинених злочинними спільнотами взагалі та при проведенні тактичних операцій зокрема, оперативно-аналітична робота має низку особливих властивостей. Специфічність вихідної інформації, її оперативної перевірки призводить до виникнення найскладнішої ситуації за двома основними аспектами:

- 1) необхідність відпрацювання надвеликого масиву різнопланової інформації з перспективою запиту, отримання та переробки додаткової інформації суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, визначених ч. 3 ст. 5 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»;

- 2) вимушена екстреність оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій, слідчих (розшукових) дій з метою недопущення настання тяжких наслідків.

Аналітичний пошук здійснюється практично безперервно. Аналізуються факти, події, стосунки, зв'язки, співвідношення різних злочинних груп. Піддаються аналізу групи кримінальних проваджень. Запитується на аналізується інформація органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів. Таким чином, на початковому етапі залежно від розглядуваних версій події окреслюється те чи інше коло осіб, можливо причетних до підготовки злочину злочинною спільнотою.

До оперативно-розшукової діяльності за даною проблематикою доцільно залучати підрозділи Бюро економічної безпеки, яке має суттєві інформаційні бази та підрозділи, котрі здійснюють аналітичну роботу.

В низці випадків у відпрацюванні знаходилося до 300 аркушів інформаційних масивів можливих фігурантів та їх зв'язків, включаючи родичів, зареєстровані фірми, кримінальні зв'язки з іншими регіонами України, наявність корумпованих зв'язків в органах правопорядку, адміністрації, лікувальних установах тощо.

Відповідно до позначених напрямів можна виокремити сукупність методологічних принципів створення автоматизованих інформаційних систем:

- єдність керівництва процесами формування, ведення та використання інформаційних ресурсів на основі єдиного міжвідомчого нормативно-правового акту загальнонаціонального значення, імплементація Європейської методології Socta в протидії організованій злочинності в Україні;

- охоплення інформаційним ресурсом усіх сфер та галузей діяльності;

- раціональне використання фактичних даних та відомостей у виявленні, розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень на основі цілісної системи знань про властивості об'єктів реєстрації;

- блочно-ієрархічний принцип побудови баз даних, їх структурованість і типізація;

- інтеграція обліків у єдине інформаційне поле, а полів – у єдиний інформаційний ресурс органів правопорядку державного та міждержавного значення для створення можливості проведення наскрізного пошуку, що надає можливість відслідковувати осіб, які спільно можуть скоювати кримінальні правопорушення;

- організація зв'язків різнорідної інформації з можливістю переходу з одного об'єктового простору в інший з можливістю отримання так званого «досьє» на об'єкт реєстрації. Наприклад, автоматизована інформаційна система «Зв'язки» передбачає формування кримінальних, родинних зв'язків, та зв'язків осіб, які

разом працюють або навчаються. Формування кримінальних зв'язків здійснюється за допомогою АІС «Злочин». Формування родинних зв'язків, та осіб, які разом працюють або навчаються здійснюється за допомогою АІС «Єдиний облік» та за інформацією органів правопорядку;

- підтримання інформаційних ресурсів в актуальному стані, що потребує відновлюваності, оптимальності кількості формалізованих та введених параметрів, алгоритми пошуку;

- адекватність інформації, що зберігається в обліках, об'єктам реєстрації;

- інтеграція інформаційних систем органів правопорядку та автоматизованих інформаційних систем, які забезпечують завершальний етап ідентифікації об'єкта за запитуваною інформацією.

Для боротьби з організованою злочинністю, на думку Д. Санакоєва [6, с. 213–220], О. Користіна [5, с. 109–114], О. Фаріона [8, с. 223–241] та інших авторів може бути використана оцінка загроз як ефективний інструмент для спрямування та визначення пріоритетів технічної допомоги. За стандартами ЄС боротьба з таким видом злочинності передбачає проведення стандартизованої аналітичної методології для оцінки загроз організованої злочинності і тяжких злочинів – методологія Оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності Socta (Serious and Organized Crime Threat Assessment), що використовується для оцінки реальної ситуації у цій сфері та виявлення прогалів у діяльності органів правопорядку для отримання відповідної оперативної інформації.

Методологію Socta (як сукупність систематизованих певним чином прийомів та способів організації аналітичної діяльності з питань оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності) було розроблено Європолем спільно з групою експертів з оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності. Метою Socta є:

- аналіз характеру або типу загроз організованих злочинних угруповань;

- аналіз сфер впливу тяжких злочинів та організованої злочинності;

– аналіз аспектів загроз організованих злочинних угруповань та сфер злочинності залежно від регіону;

– визначення найбільш загрозливих організованих злочинних угруповань, кримінальних сфер впливу залежно від регіону.

Socta за своїм змістом визначає систему й модель оцінювання загроз організованої злочинності та тяжких злочинів.

Головною особливістю цієї методології є застосування індикаторів, які поділяють на:

1) індикатори організованих злочинних угруповань;

2) індикатори сфери кримінально-протиправної діяльності;

3) індикатори впливу [1].

Під час аналітичної роботи вирішуються завдання:

– вивчення структури, внутрішніх та зовнішніх зв'язків;

– оцінки масштабів організованої злочинної діяльності, визначення необхідності включення в оперативно-розшукові заходи уповноважених оперативних підрозділів різних рівнів та відомств;

– оперативно-тактичного та криміналістичного вивчення конкретних кримінально-протиправних проявів для документування дій правопорушників та підготовки доказової бази у кримінальному провадженні;

– оперативно-тактичного вивчення конкретних ситуацій, які складаються в ході оперативного пошуку, оперативної профілактики та оперативних перевірок.

Сутність розв'язання актуалізованих проблем полягає в створенні керівної надбудови, здатної вести автоматизований діалог зі всіма наявними в розпорядженні оператора автономними сховищами даних, при тому, з кожного з них система вилучає не тільки вичерпну інформацію, котра має відношення до запитуваного об'єкта, але й всі дані про прямі та непрямі зв'язки цього об'єкта. Далі, проміжні вибірки піддаються складній логічній обробці, під час якої формується повний, сумарний набір характеристик об'єкта, який має чітке змістовне структурування, яке виключає будь-які варіанти дублювання

даних, який пройшов складний фільтр логічного контролю. Всі ці питання вирішуються в автоматичному режимі.

Після введення даних про об'єкт аналізу відповідні реквізити передаються в модуль розподілених запитів, який здійснює пошук шуканого об'єкта в усіх базах даних, підключених до системи. Підсумкова інформація подається користувачеві у вигляді списку, в якому двійники логічно згруповані. Далі, користувач обирає зі списку об'єкт оперативного інтересу і ця інформація передається так званому диспетчеру даних.

Диспетчер даних здійснює пошук інформації про шуканий об'єкт та його зв'язки в усіх базах, підключених до системи. Важливо зазначити, що в процесах пошуку однойменні фізичні об'єкти обліку з різних баз даних, які мають ідентичні ключові реквізити, розглядаються системою як єдині логічні об'єкти. Результатом такого підходу до пошуку та аналізу інформації стає підсумковий документ, довідка, яка містить вичерпну інформацію про шуканий об'єкт та його зв'язки будь-якого рівня, в тому числі, й похідних.

Серед інших можливостей автоматизованих інформаційних систем слід відмітити такі, як візуалізація результатів пошуку у вигляді логічно структурованого дос'є, відображення зв'язків об'єкта у вигляді графічної схеми, аналіз інформації з використанням геоінформаційних технологій.

Висновки. Подібне вивчення надає обізнаності про протиборчу сторону та ймовірних союзників, його результати активно використовуються в оперативно-тактичному прогнозуванні й впливають на тактичні й процесуальні рішення.

Наявність спеціально підготовлених, здатних до аналітичної роботи працівників, їх професійний рівень та досвідченість, певних знань та навичок у різних галузях, різноманітність джерел надходження інформації, можливість вибіркової перевірки інформації є основною умовою отримання аналітичним способом найбільш реальної картини вчиненого або триваючого злочину.

Стосовно інформаційного забезпечення проведення тактичних операцій у досудовому розслідуванні конкретних кримінальних правопорушень, учинених злочинними спіль-

нотами (ч. 4 ст. 255 КК України), необхідно зазначити, що вирішення задач з аналізу та використанню криміналістично значущої інформації, отримуваної слідчим (дознавачем) із різних джерел, передбачає:

– збирання та систематизацію інформацію про обставини вчинення конкретного діяння або їх серії одними й тими ж особами;

– використання вихідної інформації в сукупності з узагальненими відомостями, поданими в криміналістичній характеристиці розслідуваного виду кримінального правопорушення в цілях заповнення інформаційних прогалин, здійснення на основі отриманих відомостей доказування в кримінальному провадженні, версійної роботи, організації і планування розслідування, розшукових заходів;

– ситуаційну оцінку результатів кожної проведеної слідчої (розшукової) дії, негласної

слідчої (розшукової) дії, тактичної операції, оперативно-розшукової діяльності та інших заходів та вже в новій з інформаційних позицій слідчій ситуації коригування як плану досудового розслідування в цілому, так шляхів вирішення криміналістичних задач стратегічного й тактичного рівня;

– вивчення відомостей про проведену або здійснювану протидію розслідуванню, яка має на меті ускладнити або зробити неможливим досудове розслідування в цілому або вирішення окремих криміналістичних завдань зокрема.

Ефективна робота слідчого (дознавача) з криміналістично значущою інформацією, як передумова успішного проведення тактичних операцій, слугує й основою оптимізації такого процесу, покликаною зробити прийняття та реалізацію таких рішень максимально ефективним і раціональним.

Список використаних джерел:

1. Стратегія боротьби з організованою злочинністю: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126-р. Відомості Верховної Ради України. [Електронний ресурс] URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020> (дата звернення: 20.12.2023).
2. Мовчан А. В., Созанський Т. І. Характерні ознаки сучасної організованої злочинності за результатами опитування Socta. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична.* № 1. 2023. С. 49–56.
3. Абламський С. Є., Конюшенко Я. Ю. Стратегічне управління у сфері протидії злочинності в Україні. *Форум права.* 2023. № 1. С. 122–131.
4. Бахуринська О. О. Перспективні напрями протидії організованій злочинності в Україні. *Право і суспільство.* 2018. № 6. С. 182–188.
5. Користін О. Є., Свиридчук Н. П. Національні реалії впровадження методології Європолу “SOCTA”. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2022. № 1–2. С. 109–114.
6. Санакоєв Д., Вашко А., Єфімов В. Імплементация європейської методології SOCTA в протидії організованій злочинності в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2022. № 1 (116). С. 213–220.
7. Санакоєв Д., Вашко А., Єфімов В. Імплементация європейської методології Socta в протидії організованій злочинності в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2022. № 1. С. 213–220.
8. Фаріон О. Метод стратегічного кримінального аналізу загроз прикордонній безпеці України. *Збірник Національної академії державної –прикордонної служби України. Серія. Військові та технічні науки.* № 2 (83). 2020. С. 223–241.
9. Білоус Р.В., Василичук В.І., Таран О.В. Використання методів кримінального аналізу під час оперативного провадження та досудового розслідування. *Науковий вісник академії внутрішніх справ.* 2021. № 1 (118). С. 131–137.
10. Бірюков В.В. Інформаційно-довідкове забезпечення кримінальних проваджень: підручник / В.В. Бірюков, В.Г. Хахановський, В. С. Бондар; за заг. ред. В.В. Бірюкова. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 288 с.
11. Колісник Т. П. Система оцінки SOCTA Україна. Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності: матеріали Круглого столу (м. Харків, 14 груд. 2022 р.) / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Ф-т № 6, Каф. кібербезпеки та ДАТА-технологій. Харків: ХНУВС, 2022. С. 49–53.
12. Перелигіна Р. В., Дмитришак Ю. І. Щодо стратегії боротьби з організованою злочинністю (на прикладі України та Іспанії). *Часопис Київського університету права.* 2019. № 4. С. 320–324.

13. Соловей В. В. Загальносоціальні заходи запобігання розвитку організованих груп та злочинних організацій у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2023. С. 388–391.
14. Ткаченко О. В., Мальцев В. В. Удосконалення законодавства щодо протидії організованій злочинності як складової забезпечення державної безпеки. *Честь і закон*. № 2 (85). 2023. С. 65–71.
15. Федчак І. А. Основи кримінального аналізу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.
16. Інструкція з формування та ведення бази даних «Розшук» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України 28 червня 2023 року № 534. [Електронний ресурс] URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1486-23> (дата звернення: 20.12.2023).
17. Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Слід» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України 16 березня 2020 року № 257. [Електронний ресурс] URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319> (дата звернення: 20.12.2023).

References:

1. Stratehiia borotby z orhanizovanoi zlochynnisti: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 veresnia 2020 r. № 1126-r. (2020) [Strategy for combating organized crime: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated September 16, 2020 No. 1126. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. [Electronic resource] N. p. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020> [in Ukrainian].
2. Movchan, A.V., & Sozanskyi, T.I. (2023). Kharakterni oznaky suchasnoi orhanizovanoi zlochynnosti za rezultatamy opytuvannia Socta [Characteristic features of modern organized crime according to the results of the Socta survey]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriiia yurydychna – Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Legal series*, 1, 49–56 [in Ukrainian].
3. Ablamskyi, S.Ye., & Koniushenko, Ya. Yu. (2023). Stratehichne upravlinnia u sferi protydii zlochynnosti v Ukraini [Strategic management in the field of countering crime in Ukraine]. *Forum prava – Law forum*, 1, 22–131 [in Ukrainian].
4. Bakhurynska, O.O. (2018). Perspektyvni napriamy protydii orhanizovanoi zlochynnosti v Ukraini [Prospective directions of combating organized crime in Ukraine]. *Pravo i suspilstvo – Law and society*, 6, 182–188 [in Ukrainian].
5. Korystin, O.Ye., & Svyrydiuk, N.P. (2022). Natsionalni realii vprovadzhennia metodolohii Yevropolu “SOCTA” [National realities of implementation of the Europol methodology “SOCTA”]. *Pivdennoukrainskyi pravnychi chasopys – South Ukrainian legal journal*, 1–2, 109–114 [in Ukrainian].
6. Sanakoiev, D., Vashko, A., & Yefimov, V. (2022). Implementatsiia yevropeiskoi metodolohii SOCTA v protydii orhanizovanoi zlochynnosti v Ukraini [Implementation of the SOCTA European methodology in combating organized crime in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 1 (116), 213–220 [in Ukrainian].
7. Sanakoiev, D., Vashkom A., & Yefimov, V. (2022). Implementatsiia yevropeiskoi metodolohii Socta v protydii orhanizovanoi zlochynnosti v Ukraini [Implementation of the European Socta methodology in combating organized crime in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 1, 213–220 [in Ukrainian].
8. Farion, O. (2020). Metod stratehichnoho kryminalnoho analizu zahroz prykordonnii bezpetsi Ukrainy [The method of strategic criminal analysis of threats to the border security of Ukraine]. *Zbirnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriiia. Viiskovi ta tekhnichni nauky – Proceedings of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series. Age and technical sciences*, 2 (83), 223–241 [in Ukrainian].
9. Bilous, R.V., Vasylynchuk, V.I., & Taran, O.V. Vykorystannia metodiv kryminalnoho analizu pid chas operatyvnoho provadzhennia ta dosudovoho rozsliduvannia [Use of criminal analysis methods during operative proceedings and pre-trial investigation]. *Naukovyi visnyk akademii vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Academy of Internal Affairs*, 1 (118), 131–137 [in Ukrainian].
10. Biriukov, V.V. (2014). Informatiino-dovidkove zabezpechennia kryminalnykh provadzen: pidruchnyk [Information and reference provision of criminal proceedings: textbook] / V. V. Biriukov, V. H. Khakhanovskiy,

V. S. Bondar (Eds.) ; za zah. red. V. V. Biriukov (Ed.). Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].

11. Kolisnyk, T.P. (2022). Systema otsinky SOCTA Ukraina [SOCTA Ukraine evaluation system]. *Zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii u pravoohoronni diialnosti: materialy Kruhloho stolu (m. Kharkiv, 14 hrud. 2022 r.)- Application of information technologies in law enforcement activities: materials of the Round Table (Kharkov, December 14, 2022)*, 49–53. / MVS Ukrainy, Khark. nats. un-t vnutr. sprav, F-t № 6, Kaf. kiberbezpeky ta DATA-tekhnohii. Kharkiv: KhNUVS [in Ukrainian].

12. Perelyhina, R.V., & Dmytryshak, Yu.I. (2019). Shchodo stratehii borotby z orhanizovanoi zlochynnisti (na prykladi Ukrainy ta Ispanii) [Regarding the strategy of combating organized crime (on the example of Ukraine and Spain)]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava – Journal of the Kyivskoho University of Law*, 4, 320–324 [in Ukrainian].

13. Solovei, V.V. (2023). Zahalnosotsialni zakhody zapobihannia rozvytku orhanizovanykh hrup ta zlochynnykh orhanizatsii u sferi nezakonnogo obihu narkotychnykh zasobiv, psykhotropnykh rehovyn abo yikh analogiv v Ukraini [General social measures to prevent the development of organized groups and criminal organizations in the sphere of illegal circulation of narcotic drugs, psychotropic substances or their analogues in Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal scientific electronic journal*, 7, 388–391 [in Ukrainian].

14. Tkachenko, O.V., & Maltsev, V.V. (2023). Udoskonalennia zakonodavstva shchodo protydii orhanizovanoi zlochynnosti yak skladovoi zabezpechennia derzhavnoi bezpeky [Improvement of legislation on combating organized crime as a component of ensuring state security]. *Chest i zakon – Honor and law*, 2 (85), 65–71 [in Ukrainian].

15. Fedchak, I.A. (2021). Osnovy kryminalnoho analizu: navchalnyi posibnyk [Fundamentals of criminal analysis: a study guide]. Lviv: Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav [in Ukrainian].

16. Instruktsiia z formuvannia ta vedennia bazy danykh «Rozshuk» informatsiino-komunikatsiinoi systemy «Informatsiinyi portal Natsionalnoi politsii Ukrainy»: zatverdzheno nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy 28 chervnia 2023 roku № 534. (2023) [Instructions for the formation and maintenance of the "Search" database of the "Information portal of the National Police of Ukraine" information and communication system: approved by order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine on June 28, 2023 No. 534]. [Electronic resource] N. p. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1486-23> [in Ukrainian].

17. Instruktsiia z formuvannia ta vedennia informatsiinoi pidsystemy «Slid» informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy «Informatsiinyi portal Natsionalnoi politsii Ukrainy»: zatverdzheno Nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy 16 bereznia 2020 roku № 257. (2020) [Instructions for the formation and management of the information subsystem "Trace" of the information and telecommunications system "Information Portal of the National Police of Ukraine": approved by the Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of March 16, 2020 No. 257]. [Electronic resource] N. p. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319> [in Ukrainian].